

טיוטת חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016 - הסמכת ועדת השרים

לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016 המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

במהלך חודש מרץ 2016 הנחו שרת המשפטים והשר לביטחון פנים את המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי) להקים צוות מקצועי שיבחן את החקיקה הקיימת ואת הצורך בתיקוני חקיקה שיאפשרו התמודדות עם תופעת ההסתה ברשתות החברתיות. בעקבות הנחייה זו גובש תזכיר חקיקה שעניינו בהסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016. לאחר קבלת הערות הציבור ודיונים שהתקיימו בנושא עם הגורמים המקצועיים, גובשה טיוטת הצעת החוק המובאת לאישור הממשלה.

מטרת הצעת החוק היא לייעל את ההתמודדות עם פרסום תכנים המהווים עבירה ושיש אפשרות ממשית שהמשך פרסומם יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת באמצעות מניעת המשך פרסומם של תכנים אלה או צמצום מרבי של החשיפה אליהם. במסגרת ההצעה מוצע להסמיק את בית המשפט לעניינים מנהליים ליתן צו להסרת תוכן מרשת האינטרנט בהתקיים שני תנאים מצטברים: התנאי הראשון – היותו של פרסום התוכן מהווה מעשה שהוא עבירה פלילית; התנאי השני – שיש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה.

ההתפתחויות הטכנולוגיות שחלו בשנים האחרונות והשימוש הגובר ברשת האינטרנט (המרשתת) ובכלל זה ברשתות החברתיות, מאפשרים קיום שיח ציבורי באופן נגיש, זמין ובעלות מזערית ובכך למעשה מגשימים את הזכות החוקתית לחופש הביטוי, המהווה אבן יסוד לשיטת המשטר הדמוקרטי הנהוגה במדינת ישראל. זכות זו זוכה למעמד איתן ורב שנים בשיטת המשפט הישראלית. לצד היתרונות כאמור, יש המנצלים את הרשת לביצוע עבירות, כגון: פרסום דברי הסתה לאלימות או לטרור, עבירות מין, פרסומים שיש בהם פגיעה שאינה מוצדקת בפרטיותו של אדם, ועוד.

בעת האחרונה קיימת מגמה גלובאלית של עלייה בהיקף השימוש באינטרנט לצורך פרסום תכנים מזיקים, מגמה שהובילה, בין היתר, לעלייה ברף האלימות ובהסתה לטרור במדינות שונות בעולם. המאמץ למיגור תופעות אלה הוא מאמץ חוצה גבולות. גם מדינת ישראל מתמודדת בעת האחרונה עם תופעה זו ובשל כך עולה הצורך להרחיב את ארגז הכלים המשפטיים על מנת להתמודד עמה.

במקרים מסוימים, כשמדובר בפרסומים אסורים באינטרנט - בהינתן מאפייניו, ובכלל זה הזמירות, המהירות, הנגישות, האנונימיות, התפוצה הרחבה והגלובליות – הדבר טומן בחובו פגיעה אפשרית בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת, בין שהאתר שבו פורסם התוכן מאוחסן בשרת בישראל ובין שהוא מאוחסן בשרת מחוץ לישראל. הצעה זו עניינה הוספת כלי נוסף בהתמודדות רשויות התביעה עם פרסומים המהווים עבירה ושיש אפשרות ממשית שיביאו לפגיעה כאמור, שיעמוד לצד הכלי הפלילי (ולא כחלופה לו). בשונה מהדין הפלילי המכוון נגד מפרסם התוכן ותוצאתו ענישת מפרסם שעבר עבירה, הכלי המוצע נועד לאפשר התמודדות יעילה ומהירה, אך שקולה ומידתית, עם התוכן המזיק עצמו, על מנת להקטין את הסיכון הנשקף ממנו.

הסרת תכנים מהמרחב המקוון טומנת בחובה חשש לפגיעה בחופש הביטוי, וזאת במיוחד כשההסרה נעשית טרם מיצוי ההליך הפלילי. עם זאת, גל הטרור הפוקד את מדינתנו בחודשים האחרונים כתוצאה בין היתר מההסטה הקשה באינטרנט, כמו גם פרסומים אחרים המהווים עבירות פליליות ומסכנים את ביטחוננו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, מצריכים קביעת כלי חדש וייחודי זה שיאפשר התמודדות עם פרסומים כאמור, תוך הטלת הגבלות ברורות לעניין הפעלתו כך שהפגיעה בזכות לחופש ביטוי בכלל ובשיח החופשי המאפיין את האינטרנט, תהיה נמוכה ככל האפשר ולא תעלה מעבר לנדרש.

עיקרי החוק המוצע מצ"ב.

עניינה של החלטה זו הוא באישור עקרוני של הצעת החוק המונחת על שולחן הממשלה, הסמכת ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר את הצעת החוק על דעת הממשלה וזאת בהתאם לסעיף 41(א) לתקנון עבודת הממשלה, ולקצר את תקופת ההנחה על שולחן הכנסת ולהקדים את הדיון בהצעת החוק בקריאה ראשונה וזאת בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת

הצורך באישור ההצעה ובקיצור הזמנים נובע מהתופעה ההולכת וגוברת של הופעת תכנים המהווים עבירה במרשתת וברשתות החברתיות השונות. משום שאין חקיקה המאפשרת את הסרת התכנים ואין כלי להתמודדות עם התופעה, הכרחי להשלים את הליך החקיקה ולאפשר שימוש בכלים שיש לחוק שבכותרת להציע.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

אין השלכה תקציבית מהותית, ההצעה הובאה לידיעת הגורמים הרלוונטיים.

השפעת המצבה על כוח האדם

הובא לאישור מנהל אגף תקציבים במשרד המשפטים.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

הצעת החוק המובאת נעשתה בשיתוף פעולה עם השר לביטחון פנים

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב עמדת היועצת המשפטית של משרד המשפטים.

סיווגים

סיווג ראשי : חק"מ

סיווג משני : ביצועית

תחום פעולה עיקרי : אכיפת חוק

מוגש על ידי שרת המשפטים

כ"א בכסלו התשע"ז
21 בדצמבר 2016

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

אישור הצעת חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

עניינה של ההצעה להחלטת ממשלה הוא באישור הצעת חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016 (מצ"ב) וכן בקיצור ההליכים לאישור ההחלטה וקיצור תקופת ההנחה והקדמת הקריאה הראשונה.

בכל הנוגע לאישור הצעת החוק; מטרת הצעת החוק היא לייעל את ההתמודדות עם פרסום תכנים המהווים עבירה ושיש אפשרות ממשית שהמשך פרסומם יפגע בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת באמצעות מניעת המשך פרסומם של תכנים אלה או צמצום מרבי של החשיפה אליהם. במסגרת ההצעה מוצע להסמיק את בית המשפט לעניינים מנהליים ליתן צו להסרת תוכן מרשת האינטרנט בהתקיים שני תנאים מצטברים: התנאי הראשון – היותו של פרסום התוכן מהווה מעשה שהוא עבירה פלילית; התנאי השני – שיש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה. על פי הצעת החוק בעת האחרונה קיימת מגמה גלובאלית של עלייה בהיקף השימוש באינטרנט לצורך פרסום תכנים מזיקים, מגמה שהובילה, בין היתר, לעלייה ברף האלימות ובהסתה לטרור במדינות שונות בעולם. המאמץ למיגור תופעות אלה הוא מאמץ חוצה גבולות. גם מדינת ישראל מתמודדת בעת האחרונה עם תופעה זו ובשל כך עולה הצורך להרחיב את ארגון הכלים המשפטיים על מנת להתמודד עמה (מצ"ב הצעת החוק).

בכל הנוגע לקיצור הליך החקיקה; בשלב ראשון מתבקש שהממשלה תקבל החלטה לעשות שימוש בסמכותה חקבועה בסעיף 41(א) לתקנון עבודת הממשלה לפיה "הממשלה רשאית לקבוע כי החלטות ועדת שרים תהיינה 'על דעת הממשלה', או כי עניין מסוים הנדון בוועדת שרים יהיה 'על דעת הממשלה'". עוד קובע הסעיף כי "דין החלטות ועדת שרים במקרה האמור כדין החלטת ממשלה בישיבתה והן תצורפנה מיד לפרוטוקול החלטות הממשלה".

בשלב שני, ההצעה מבקשת כי הממשלה תפנה לכנסת ותבקש כי הכנסת, באמצעות ועדותיה, תעשה שימוש בסמכותה הקבועה בסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת הקובע כי "ועדת הכנסת רשאית להחליט על קיצור תקופת ההנחה כאמור בסעיף קטן (ב), לפי בקשה בכתב של הוועדה שיזמה את הצעת החוק לגבי הצעת חוק ממשלתית – בקשה של הממשלה, בהודעה בכתב של מזכיר הממשלה, ויחולו הוראות סעיף 76(ד)(2); לבקשה יצורף נוסח הצעת החוק".

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם :

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת התחלטה נוגעת אליהם :
היועץ המשפטי של המשרד לביטחון פנים נתן הסכמתו והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (פלילי) סמך ידיו על ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :
עמדת היועצת המשפטית של משרד המשפטים היא שאין מניעה משפטית להגשת ההצעה.

לאה רקובר, עו"ד
היועצת המשפטית למשרד המשפטים

כ"א כסלו תשע"ז

21 דצמבר 2016

(027-99-2016-009095)

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

הצעת חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

מטרת חוק זה היא לייעל את ההתמודדות עם פרסום תכנים המהווים עבירה ושיש אפשרות ממשית שהמשך פרסומם יפגע בביטחוןנו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת באמצעות מניעת המשך פרסומם של תכנים אלה או צמצום מרבי של החשיפה אליהם. במסגרת ההצעה מוצע להסמיק את בית המשפט לעניינים מינהליים ליתן צו להסרת תוכן מרשת האינטרנט בהתקיים שני תנאים מצטברים: התנאי הראשון - שפרסום התוכן מהווה מעשה שהוא עבירה פלילית; התנאי השני - שיש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחוןנו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה.

ההתפתחויות הטכנולוגיות שחלו בשנים האחרונות והשימוש הגובר ברשת האינטרנט (המרשתת) ובכלל זה ברשתות החברתיות, מאפשרים קיום שיח ציבורי באופן נגיש, זמין ובעלות מזערית ובכך למעשה מגשימה את הזכות החוקתית לחופש הביטוי, המהווה אבן יסוד לשיטת המשטר הדמוקרטית הנהוגה במדינת ישראל, זכות הזוכה למעמד איתן ורב שנים בשיטת המשפט הישראלית. לצד היתרונות כאמור, יש המנצלים את הרשת לביצוע עבירות, כגון: פרסום דברי הסתה לאלימות או לטרור, עבירות מין, פרסומים שיש בהם פגיעה שאינה מוצדקת בפרטיותו של אדם, ועוד.

בעת האחרונה קיימת מגמה גלובאלית של עלייה בהיקף השימוש באינטרנט לצורך פרסום תכנים מזיקים, מגמה שהובילה, בין היתר, לעלייה ברף האלימות ובהסתה לטרור במדינות שונות בעולם. המאמץ למיגור תופעות אלה הוא מאמץ חוצה גבולות המצריך שיתוף פעולה בין ממשלות ושיטות משפט שונות. גם מדינת ישראל מתמודדת בעת האחרונה עם תופעה זו ובשל כך עולה הצורך להרחיב את ארגז הכלים המשפטיים על מנת להתמודד עמה.

במקרים מסוימים, כשמדובר בפרסומים אסורים באינטרנט - בהינתן מאפייניו, ובכלל זה הזמינות, המהירות, הנגישות, האנונימיות, התפוצה הרחבה והגלובליות - הדבר טומן בחובו פגיעה אפשרית בביטחוןנו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת, בין שהאתר שבו פורסם התוכן מאוחסן בשרת בישראל ובין שהוא מאוחסן בשרת מחוץ לישראל. הצעה זו עניינה הוספת כלי נוסף בהתמודדות רשויות התביעה עם פרסומים המהווים עבירה ושיש אפשרות ממשית שיביאו לפגיעה כאמור, שיעמוד לצד הכלי הפלילי (ולא כחלופה לו). בשונה מהדין הפלילי המכוון נגד מפרסם התוכן ותוצאתו ענישת מפרסם שעבר עבירה, הכלי המוצע נועד לאפשר התמודדות יעילה ומהירה, אך שקולה ומידתית, עם התוכן המזיק עצמו, על מנת להקטין את הסיכון הנשקף ממנו.

הסרת תכנים מהמרחב המקוון טומנת בחובה חשש לפגיעה בחופש הביטוי, וזאת במיוחד כשההסרה נעשית טרם מיצוי ההליך הפלילי. עם זאת, גל הטרור הפוקד את מדינתנו בחודשים האחרונים כתוצאה בין היתר מההסתה הקשה באינטרנט, כמו גם פרסומים אחרים המהווים עבירות פליליות ומסכנים את ביטחוןנו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, מצריכים קביעת כלי חדש וייחודי זה שיאפשר התמודדות עם פרסומים כאמור, תוך הטלת הגבלות ברורות לעניין הפעלתו כך שהפגיעה בזכות לחופש ביטוי בכלל ובשיח החופשי המאפיין את

האינטרנט, תהיה נמוכה ככל האפשר ולא תעלה מעבר לנדרש.

ג. עיקרי החוק המוצע

לסעיף 2 ו- 5 להצעה – צו להסרת תוכן

מטרת חוק זה היא לייעל את ההתמודדות עם פרסום תכנים המהווים עבירה ושיש אפשרות ממשית שהמשך פרסומם יפגע בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, וזאת באמצעות מניעת המשך פרסומם של תכנים אלה או צמצום מרבי של החשיפה אליהם.

יודגש, כי הצעה זו לא נועדה להתמודד עם כל סוגי הפרסומים הפוגעניים; כך, פרסומים הפוגעים בשמו הטוב של אדם או בפרטיותו, כשלעצמם, ככל שאין אפשרות ממשית שיביאו לפגיעה בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, אינם נכללים בגדר הפרסומים שאליהם מכוונת הצעה זו (מבלי להפחית מחומרתם של פרסומים אלו).

מוצע להסמיק את בית משפט, לבקשת תובע, ליתן צו להסרת תוכן הפרסום. בהתאם להגדרת "אתר אינטרנט" בסעיף 1 להצעה, ניתן יהיה לתת צו כלפי מפרסם התוכן או כלפי הבעלים, המנהל, או המפעיל של אתר האינטרנט שבו פורסם התוכן, בין שהאתר או הספק מאוחסן בשרת בישראל ובין שהוא מאוחסן בשרת מחוץ לישראל, וזאת בשל הפגיעה האפשרית הצפויה בישראל מפרסום של תכנים המאוחסנים גם בשרתים כאמור. בנוסף, צו כאמור יכול שיינתן כלפי ספק שירות איתור אינטרנטי (מנועי חיפוש) שתוצאות החיפוש שלהם מאפשרות גישה לתכנים כאמור. משמעות צו זה לגבי ספק שירות איתור אינטרנטי היא שיהיה עליהם למנוע גישה לתוכן האמור, למשל על ידי הסרת תוצאות החיפוש.

בשל החשש לפגיעה האמורה בזכות לחופש הביטוי, מוצע לקבוע שני תנאים מצטברים שרק בהתקיימם יוסמך בית המשפט ליתן צו להסרת התוכן: התנאי הראשון - שפרסום התוכן מהווה מעשה שהוא עבירה פלילית; התנאי השני - שיש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחון של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה יודגש, כי השימוש בסמכות זו ייוחד רק למקרים בהם קיימת אפשרות ממשית שהמשך הפרסום יביא לפגיעה באינטרסים המוגנים האמורים. יצוין, כי מטבע הדברים, בבוא בית המשפט לבחון את התקיימותו של התנאי השני כאמור - הוא ייתן דעתו, בין היתר, לטיב הפגיעה האפשרית, למיחות מפרסם התוכן (ככל שהוא ידוע) ולאווירה השוררת בציבור, להיקף הקיים והפוטנציאלי של הפרסום ולקהל היעד שלו, להקשר הפרסום ולמקומו.

נוכח רגישות הדברים, מוצע לקבוע כי פנייה לבית משפט בבקשה למתן צו להסרת תוכן תוגש בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיק לכך.

בקשה לפי חוק זה תוגש בידי פרקליט מפרקליטות המדינה או תובע מהתביעה המשטרתית, שהוסמכו לכך על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

על מנת לאפשר התמודדות יעילה עם תופעה של הפצה חוזרת של פרסומים עליהם חל חוק זה, מוצע להסמיק את בית המשפט לקבוע כי צו להסרת תוכן יחול על כל העתקה של התוכן מושא הצו, שפורסמה לפני מתן הצו או בתוך 6 חודשים מיום נתינתו.

עם זאת, בשל הרגישות, ונוכח העובדה כי הנסיבות המקימות את התנאים המפורטים בסעיף 2(א) להצעה לא בהכרח יתקיימו בפרסום ההעתקה, וזאת על אף התקיימותן בפרסום המקורי לגביו ניתן הצו - מוצע לקבוע כי הסרת פרסום על פי הצו במקרה שמדובר בהעתקה, תהיה רק במקרים שבהם גורם בכיר שהסמך היועץ המשפטי לממשלה החליט על כך. זאת, במקרים שבהם אותו גורם שוכנע כי בנסיבות העניין פרסום ההעתקה מהווה עבירה פלילית, ושיש אפשרות ממשית שהמשך הפרסום יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה. על דרישה להסרת העתקה שניתנה על-ידי אותו גורם, ניתן לעתור לבית המשפט שנתן את הצו.

בנוסף, מוצע להסמך גם את בית המשפט שהרשיע אדם בגין פרסום שפורסם על-ידו, להוציא לבקשת תובע צו המורה על הפסקת ביצוע העבירה באמצעות הסרת הפרסום נשוא העבירה, וזאת אף אם אין אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה. בשונה מהסמכות המוצעת והמפורטת לעיל שתכליתה מניעת פגיעה כמפורט, התכלית של הסמכת בית המשפט הגוזר את הדין להורות גם על הסרת פרסום היא מניעת המשך ביצוע העבירה (ולא ענישה של המפרסם) על ידי מי שהורשע בבית המשפט. מטבע הדברים, בהחלטתו בעניין זה ייתן בית המשפט את דעתו לשאלה האם עדיין מתקיימים בפרסום יסודות העבירה בה הורשע המפרסם והאם עשוי לקום אינטרס ציבורי בהשאת הפרסום.

למען הסר ספק מוצע להבהיר כי אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של הצנזור הצבאי הראשי לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, או מכל סמכות אחרת למניעת פרסום על-פי הדין. סעיפים דומים קיימים בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002 ובחוק להגנה על עדים השתס"ט-2008.

לסעיף 3 להצעה – סדרי הדין

על מנת לאפשר למי שעלול להיפגע מהסרת הפרסום להשמיע את טענותיו, מוצע לקבוע כי לדיון בבקשה להסרת תוכן יזומנו מפרסם התוכן והבעלים, המנהל, או המפעיל של אתר האינטרנט בו פורסם התוכן וכן נציגי ספק שירות איתור אינטרנטי ככל שאין מניעה לזמנם בנסיבות העניין, ויתקיים דיון במעמד הצדדים. יודגש כי לעניין סעיף זה אין הכוונה להמצאה כדיון והזימון יכול להיעשות גם בדרכים אחרות, כגון באמצעות יידוע על הדיון על-ידי שליחת דואר אלקטרוני.

ככל שקיים קושי ממשי לזמנם כאמור (למשל אם זהותם אינה ידועה; אם קיימים קשיים ממשיים לזמנם, כגון במקרים בהם הם נמצאים לפי המידע הקיים באזור או בחו"ל; אם מדובר בארגון טרור; אם קיימת דחיפות בהתחשב במידת הסיכון הנובע מהפרסום), על התובע יהיה לפרט בפני בית המשפט את הנסיבות שלא אפשרו את הזימון, ובית המשפט יהיה רשאי לקיים דיון במעמד צד אחד אם שוכנע כי לא ניתן היה, בנסיבות העניין, לזמן את מפרסם התוכן ואת מי מהגורמים הקשורים לאתר האינטרנט המנויים לעיל או אם הם זומנו ולא התייצבו.

מוצע לקבוע, כי לצורך הליך זה, רשאי בית המשפט להיזקק לראיות שאינן קבילות. צו להסרת תוכן שיינתן מכוח סעיף זה יכלול את פרטי הפרסום שיש להסיר וכן את המועד לביצוע הצו האמור.

מוצע לקבוע חובה לפרסם הודעה באתר משרד המשפטים בדבר החלטה של בית משפט בבקשה לצו להסרת תוכן, על מנת להבטיח שקיפות במקום בו ישנה פגיעה, גם אם מוצדקת, בביטוי, ולצורך יידוע הציבור בהחלטות כאמור על מנת לאפשר הגשת בקשה לעיון חוזר או לערער על ההחלטה. שר המשפטים יהיה רשאי לקבוע בתקנות דרכים נוספות לפרסום ההודעה. ברי כי פרסום הודעה כאמור לא יכלול חזרה על התוכן המוסר והוא יעשה באופן שאין בו

כדי לפגוע באינטרסים שהסרת הפרסום נועדה להגן עליהם.

לסעיפים 4 ו-9 להצעה – עיון חוזר וערעור על החלטת בית המשפט

מוצע לקבוע כי על החלטת בית המשפט בדבר הסרת תוכן כאמור – בין אם הוחלט להוציא צו להסרת התוכן ובין אם הוחלט שלא להיעתר לבקשה - ניתן להגיש בקשה לעיון חוזר לאותו בית משפט שנתן את ההחלטה, וזאת אם התגלו עובדות חדשות שלא היו ידועות לבית המשפט בעת מתן ההחלטה או אם השתנו הנסיבות שהיו בפני בית המשפט כאמור במועד קבלת ההחלטה, והדבר עשוי לשנות את החלטתו של בית המשפט בעניין זה, או אם הדיון בהחלטה על מתן הצו התקיים במעמד צד אחד, וקיימת חשיבות ציבורית בתוכן לגביו ניתן צו ההסרה.

מוצע לקבוע כי על החלטה סופית בבקשה למתן צו להסרת תוכן לפי סעיף 2 להצעה, בבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 4, או על עתירה נגד דרישה להסרת העתקה לפי סעיף 2(ה) רשאי המעוניין בכך להגיש ערעור לבית המשפט העליון.

לסעיף 6 להצעה – הצגת מידע חסוי

מוצע לקבוע הסדר המאפשר לתובע להציג מידע חסוי במעמד צד אחד לפני בית המשפט בהליך לפי חוק זה. אם ביקש תובע כאמור, יודיע על כך למשיבים או לבאי כוחם. לצורך הכרעה בבקשה, מוצע לקבוע כי בית המשפט יהיה רשאי לעיין במידע החסוי שהוגש לו במעמד צד אחד, ורשאי לקבל פרטים נוספים שלא בנוכחות המשיבים או באי כוחם.

מצא בית המשפט שהעניין שיש באי גילוי המידע לשם הגנה על ביטחון המדינה, יחסי החוץ שלה, שלום הציבור או עניין ציבורי חשוב אחר, כגון חשיפת שיטות פעולה או חשיפת פרטים מזהים של מקורות וכיו"ב, עדיף מן הצורך לגלותו למשיבים לשם עשיית צדק, הוא רשאי לקיים את הדיון שלא בנוכחות המשיבים ומבלי לגלות להם את תוכנו של המידע החסוי.

מוצע לקבוע כי בית המשפט יודיע לתובע, ולמשיבים או לבאי כוחם, על החלטתו בבקשה להציג בפניו את המידע החסוי במעמד צד אחד. מטרתה של ההודעה הנמסרת על-ידי בית המשפט, היא ליידע את המשיבים בדבר ההחלטה, וכן לאפשר לתובע, במקרה שבו בית המשפט לא קיבל את הבקשה לעיין במידע במעמד צד אחד והחליט כי יש לגלות את המידע למשיבים, לערער על ההחלטה לבית המשפט העליון או לבקש מבית המשפט שלא להתחשב במידע החסוי. בהקשר זה מוצע לקבוע, כי בית המשפט רשאי לקבוע כי נימוקי החלטתו בבקשה לעיין במידע חסוי, כולם או מקצתם, יהיו חסויים, וזאת על מנת למנוע מצב שבו ייחשף מידע חסוי מתוך נימוקי ההחלטה.

בנוסף, מוצע לקבוע כי אם בית המשפט מחליט לקבל את בקשתו של התובע ולקבל מידע חסוי במעמד צד אחד, הוא יורה לתובע להעביר למשיבים פרטים או תמצית של המידע החסוי, וזאת ככל שניתן לעשות כן מבלי לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בעניין ציבורי חשוב אחר.

הסדר זה מבוסס על הסדר הקיים בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 בקשר להליכים בפני בית הדין לעררים.

סעיפים 7 ו-8 להצעה – החלטה של בית משפט על גילוי מידע חסוי וערעור עליה

מוצע לקבוע כי במקרה שבו החליט בית המשפט על גילוי המידע החסוי למשיבים או לבאי כוחם, רשאי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לבקש שלא להביא בחשבון את המידע האמור לצורך החלטה בבקשה להסרת תוכן. במקרה כאמור, בית המשפט לא יתחשב במידע החסוי והמידע לא יועבר למשיבים או לבאי כוחם. זאת, על מנת להבטיח איזון בין המקרה הספציפי הנדון לבין שיקולים כלליים של ביטחון המדינה, יחסי החוץ שלה, שלום הציבור או עניין ציבורי חשוב אחר.

מוצע לקבוע הוראות מיוחדות לעניין ערעור על החלטה לגלות מידע חסוי. מוצע לקבוע, כי היועץ המשפטי לממשלה רשאי להגיש ערעור בזכות לבית המשפט העליון, על החלטת בית המשפט לעניינים מינהליים לגלות מידע חסוי. זכות זו נדרשת במקרים שבהם ציווה בית המשפט על גילוי מידע חסוי, שגילוי עלול, לדעת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בעניין ציבורי חשוב אחר.

מוצע לקבוע, כי כאשר הודיע בא כוחו של היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט כי הוא שוקל להגיש ערעור כאמור לעיל, לא יועבר החומר החסוי למשיבים או לבאי כוחם, ובלבד שהערעור יוגש בתוך 15 ימים. מסגרת זמנים זו תאפשר מחד גיסא כי לא יועבר מידע חסוי למשיבים עד שמוצו האפשרויות לפי ההסדר המוצע, בטרם חשיפת המידע, ומאידך גיסא תאפשר קבלת החלטה מהירה ותקדם את סיום הדיון העיקרי בפני בית המשפט.

מוצע לקבוע כי כאשר בא כוח היועץ המשפטי לממשלה מודיע לבית המשפט כי הוא מתכוון להגיש ערעור כאמור, ולאחר מכן מחליט שלא להגיש ערעור, עליו להודיע על כך בהקדם האפשרי לבית המשפט.

מוצע לקבוע כי הדיון בערעור יתקיים בדלתיים סגורות, ורשאי בית המשפט העליון לעיין בחומר החסוי במעמד צד אחד ולשמוע הסברים נוספים מבא כוח היועץ המשפטי לממשלה. זאת, על מנת להבטיח את אי גילוי המידע עד להכרעת בית המשפט הסופית בערעור.

הסדר זה מבוסס על הסדר הקיים בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 בקשר להליכים בפני בית הדין לעררים.

לסעיף 10 להצעה – תחולת חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

מוצע לקבוע כי הוראות חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, יחולו על הליכים לפי חוק זה, בכפוף להוראות הקבועות בו.

לסעיף 11 להצעה – ביצוע ותקנות

מוצע לקבוע כי שר המשפטים יהיה ממונה על ביצוע חוק זה, והוא יהיה רשאי לקבוע תקנות לביצועו כמפורט בסעיף 10 להצעה.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

לא נראית השפעה צפויה.

ייבחן בהמשך.

ו. הערות לתזכיר

לתזכיר התקבלו הערות מהגורמים הבאים: הפרקליטות הצבאית, משרד הרווחה, משרד האוצר, הנהלת בתי המשפט, לשכת עורכי הדין, פרקליטות המדינה, חברת גוגל, חברת פייסבוק, איגוד האינטרנט הישראלי, המכון הישראלי לדמוקרטיה, המרכז הרפורמי לדת ומדינה וארגון SIIA.

בעקבות חלק מההערות הוכנסו תיקונים בנוסח. להלן עיקרי ההערות המהותיות שלא התקבלו: שינוי הערכאה שתדון בבקשות להסרת תוכן מבתי משפט לעניינים מינהליים לבתי משפט שלום או מחוזי; פירוט רשימה של עבירות ספציפיות המקימות סמכות הסרה; התניית הסרת התוכן בקיומו של הליך פלילי כנגד המפרסם; יצירת הבחנה בין מתווך התוכן ליוצר ומפרסם התוכן; הרחבת החוק כך שיתן מענה גם למצבים של ביוש ובריונות רשת נגד גורמים המטפלים בתחומים דיני משפחה ורווחה, שאין אפשרות שיביאו לפגיעה בביטחונם של הגורמים האמורים.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016

הגדרות

1. בחוק זה –

"בית משפט לעניינים מינהליים" - בית משפט לעניינים מינהליים, כמשמעותו בסעיף 3 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000;

"אתר אינטרנט" - אתר אינטרנט שיש לציבור או לחלק ממנו אפשרות כניסה או גישה אליו בתשלום או בלא תשלום, לרבות תוך שימוש בקוד או בסיסמה, בין שהאתר מאוחסן בשרת בישראל ובין שהוא מאוחסן מחוץ לישראל;

"ספק שירות איתור אינטרנטי" - מי שמספק באמצעות האינטרנט שירות שמהותו מתן אפשרות לאתר מידע ברשת האינטרנט באופן אלקטרוני;

"מפרסם" - כהגדרתו בסעיף 34כד לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

"חוק המעצרים" - חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996;

"תובע" – כמשמעותו בסעיפים 12(א)(1)(א) ו-12(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 שהוסמך בידי היועץ המשפטי לממשלה לטיפול בבקשות להסרת תוכן לפי חוק זה.

צו להסרת תוכן

2.

(א) בית משפט לעניינים מנהליים רשאי, על פי בקשה של תובע, ליתן צו להסרת תוכן מאתר אינטרנט כלפי מפרסם התוכן או כלפי הבעלים, המנהל, או המפעיל של אתר האינטרנט שבו פורסם התוכן, אם שוכנע כי פרסום התוכן האמור מהווה מעשה שהוא עבירה פלילית, וכי בנסיבות העניין יש אפשרות ממשית שהמשך פרסום התוכן יפגע בביטחונו של אדם, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה (בחוק זה - צו הסרת תוכן).

(ב) בצו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לקבוע כי הצו יחול גם על כל העתקה של התוכן מושא הצו, שפורסמה באתר אינטרנט לפני מתן הצו או בתוך 6 חודשים מיום נתינתו.

(ג) צו לפי סעיף קטן (א) יכול שיינתן כלפי ספק שירות איתור אינטרנטי, על מנת למנוע גישה לתוכן כאמור באותו סעיף.

(ד) בקשה לפי סעיף זה תוגש בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך.

(ה) ניתן צו להסרת תוכן לפי סעיף קטן (א) ונכללה בו הוראה לפי סעיף קטן (ב), רשאי גורם שהסמיך היועץ המשפטי לממשלה לעניין סעיף קטן זה לפנות למפרסם התוכן, לבעלים, למנהל או למפעיל אתר האינטרנט, שבהם פורסמה ההעתקה, או לספק שירות איתור אינטרנטי, ולדרוש הסרתה, ובלבד ששוכנע כי בנסיבות העניין מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף קטן (א) גם לגבי ההעתקה האמורה.

(ו) הורשע אדם בעבירה בשל תוכן שפרסם באתר אינטרנט, רשאי בית המשפט שהרשיע, לבקשת תובע, ליתן צו להסרת אותו תוכן כלפי מפרסם התוכן או כלפי הבעלים, המנהל או המפעיל של אתר האינטרנט, שבו פורסם התוכן האמור, או כלפי ספק שירות איתור אינטרנטי, וזאת בנוסף על כל עונש אחר שהוא רשאי לגזור נגד מפרסם התוכן.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של הצנזור לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, או מכל סמכות אחרת למניעת פרסום לפי כל דין.

3. (א) לדיון בבקשת תובע להוצאת צו להסרת תוכן יזומנו מפרסם התוכן והבעלים, המנהל, או המפעיל של אתר האינטרנט שבו פורסם התוכן האמור וכן נציגי ספק שירות האיתור האינטרנטי (בחוק זה - המשיבים) אם אין מניעה לזמנם בנסיבות העניין; ככל שקיימת מניעה לזמנם כאמור, יפרט התובע בפני בית המשפט את הנסיבות שלא אפשרו את זימונם.

(ב) הדיון במתן צו להסרת תוכן יתקיים במעמד הצדדים שזומנו לדיון; ואולם, בית משפט לעניינים מנהליים רשאי לתת צו להסרת תוכן במעמד צד אחד, אם שוכנע כי בנסיבות העניין קיימת מניעה לזמנם, כאמור בסעיף קטן (א) או אם הוא סבור שהמשיבים הוזמנו ולא התייצבו לדיון.

(ד) לשם החלטתו בבקשה רשאי השופט להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט.

(ה) צו להסרת תוכן יכול את פרטי הפרסום שיש להסירו ואת המועד לביצועו.

(ו) שר המשפטים יפרסם באתר משרד המשפטים הודעה לציבור בדבר החלטות של בית משפט שניתנו לפי סעיף 2.

4. על החלטה סופית של בית משפט לעניינים מנהליים לפי סעיף 2 ניתן להגיש לבית המשפט בקשה לעיון חוזר אם התגלו עובדות שלא היו מונחות לפני בית המשפט בעת מתן ההחלטה או השתנו נסיבות, והדבר עשוי לשנות את החלטת בית המשפט, או אם הדיון בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 2 התקיים במעמד צד אחד וקיימת חשיבות ציבורית בתוכן מושא הצו.

5. עתירה על דרישה להסרת העתקה
על דרישה להסרת העתקה לפי סעיף 2(ה), ניתן לעתור לבית המשפט שנתן את הצו.

6. הצגת מידע חסוי
(א) תובע רשאי לבקש מבית משפט לעניינים מנהליים להציג לפניו מידע חסוי אף שלא בנוכחות המשיבים ובאי כוחם ובלי לגלות להם את תוכנו; ביקש התובע כאמור יודיע על כך למפרסם התוכן וליתר הצדדים להליך או לבאי כוחם.

(ב) בית משפט לעניינים מנהליים רשאי לעיין במידע חסוי שהוגשה לגביו בקשה כאמור בסעיף קטן (א) לשם החלטה בבקשה, ורשאי הוא לקבל מהתובע פרטים נוספים לעניין המידע שלא בנוכחות מפרסם התוכן, יתר הצדדים להליך ובאי כוחם.

(ג) מצא בית משפט לעניינים מינהליים כי העניין שיש באי-גילוי של המידע החסוי לשם הגנה על ביטחון המדינה, יחסי החוץ שלה, שלום הציבור או עניין ציבורי חשוב אחר, עדיף מן הצורך לגלותו לשם עשיית צדק, רשאי הוא לקיים את הדיון בעניינו של מפרסם התוכן אף שלא בנוכחות המשיבים ובלי לגלות להם את תוכנו של המידע החסוי.

(ד) בית משפט לעניינים מינהליים יודיע לתובע, למשיבים ולבאי כוחם על החלטתו בבקשה לפי סעיף זה ורשאי הוא לקבוע שנימוקי ההחלטה, כולם או מקצתם, יהיו חסויים.

(ה) החליט בית משפט לעניינים מינהליים שלא לגלות למפרסם התוכן, למשיבים ולבאי כוחם את תוכנו של מידע חסוי, כולו או מקצתו, יורה לתובע על העברת פרטים או תמצית של המידע החסוי למשיבים, ככל שניתן לעשות כן מבלי לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בעניין ציבורי חשוב אחר.

(א) על החלטת בית משפט לעניינים מינהליים בעניין מידע חסוי רשאי היועץ המשפטי לממשלה לערער בזכות לפני בית המשפט העליון שידון בערעור בשופט אחד.

7. ערעור היועץ המשפטי לממשלה על החלטה בעניין מידע חסוי

(ב) הודיע בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לבית משפט לעניינים מינהליים כי הוא שוקל להגיש ערעור לבית המשפט העליון כאמור בסעיף קטן (א), לא יעביר בית משפט לעניינים מינהליים את המידע למשיבים ולבאי כוחם עד להכרעה בערעור, ובלבד שהערעור יוגש בתוך 15 ימים מיום שמסר הודעה כאמור.

(ג) מסר בא כוח היועץ המשפטי לממשלה הודעה כאמור בסעיף קטן (ב) והחליט לאחר מכן שלא להגיש ערעור כאמור באותו סעיף קטן יודיע על כך בהקדם האפשרי לבית משפט לעניינים מינהליים.

(ד) הדיון בערעור לפי סעיף קטן (א) יתקיים בדלתיים סגורות ורשאי בית המשפט העליון לעיין במידע החסוי לשם החלטה בערעור ולקבל פרטים נוספים מבא כוח היועץ המשפטי לממשלה לעניין המידע שלא בנוכחות המשיבים ובאי כוחם.

אי-הסתמכות על מידע חסוי 8.

החליט בית משפט לעניינים מינהליים על גילוי של מידע חסוי למשיבים או לבאי כוחם, או הורה בית המשפט העליון על גילוי של מידע כאמור, רשאי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה לבקש מבית משפט לעניינים מינהליים כי לא יביא בחשבון את המידע האמור לצורך החלטה בעניינו של מפרסם התוכן; ביקש בא כוח היועץ המשפטי לממשלה כאמור לא יתחשב בית משפט לעניינים מינהליים במידע האמור והמידע לא יועבר למשיבים ולבאי כוחם.

ערעור על החלטת בית משפט 9.

החלטה סופית של בית משפט לעניינים מינהליים בבקשה למתן צו להסרת תוכן לפי סעיף 2 או בבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 4 או בעתירה לפי סעיף 5 ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון בתוך ארבעים וחמישה ימים.

תחולת חוק בתי משפט לעניינים מינהליים 10.

הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 יחולו על הליכים לפי חוק זה, בכפוף להוראות חוק זה.

ביצוע ותקנות 11.

שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות בדבר –

(1) מסירת זימון על הגשת בקשה או ערעור לפי חוק זה;

(2) דרכי פרסום הודעה לציבור בדבר הסרת תוכן לפי סעיף 3(ו);

(3) סדרי הדיון בבקשה למתן צו לפי סעיף 2 ובבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 4 לחוק;